

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ

УДК 342.9

В. С. Нікіфоренко*кандидат наук з державного управління, доцент
Міжрегіональної Академії управління персоналом*ПРЕДМЕТНЕ ПОЛЕ ТА ПРОБЛЕМАТИКА ДОСЛІДЖЕННЯ
ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ТА УПРАВЛІННЯ

Актуальність. Об'єктивна складність та теоретична невизначеність категорій державної та публічної політики, наукова суперечливість підходів до визначення державного управління в публічній сфері призводить до неузгодженості доктринальних основ вивчення механізму взаємодії владних інститутів та суспільства. Зміна способів і методів державного управління в сучасних умовах трансформації державної політики сприяло появі нових концепцій та наповненню категоріального апарату науки новими термінами та термінологічними конструктами. Разом з тим, більшість з цих категорій ввійшли до наукового та нормативного обігу синтезуючі базові поняття галузі державного управління без належного на те обґрунтування та необхідності.

Тому визначення взаємообумовленості та взаємозв'язку державної політики та управління залишається одним із актуальних питань, яке виходить на передній план в ході інституалізації державних механізмів системи влади та управління.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню предметного поля та проблематики визначення державної політики та управління присвячено багато праць. Серед вітчизняних та зарубіжних науковців, які займались дослідженням цих питань, слід відзначити Н. Аврамчикову, Дж.Андерсона, Г. Атаманчук, В. Бакуменко, О. Бандурку, Р. Даля, А. Дегтярьова, О. Дем'янчука, О. Льницького, Б. Курашвілі, К. Колесникову, Ю. Красина, Г. Купрашина, В. Мартиненко, О. Мельника, М. Міненко, Л. Пала, В. Парсонса, В. Пилипишина, І. Понкіна, Г. Овчіннікова, В. Опришка, Ю. Оболенського, С. Ситника, Л. Сморгунова, О. Сунгурова, С. Телешуна, В. Тертичку, В. Чиркіна, Н. Шматко та ін.

Проте питання співвідношення понять державної та публічної політики, державного управління та публічного управління, їх взаємозв'язку та взаємообумовленості залишаються недостатньо дослідженими.

Мета статті полягає у теоретичному окресленні предметного поля та проблематики дослідження державної політики та управління, з'ясування концептуальних основ розвитку понятійно-категоріально апарату.

Поставлена мета потребує з'ясування фундаментальних питань дослідження державної політики та управління, проведення аналізу наукових здобутків вітчизняних та зарубіжних вчених в галузі публічного управління та адміністрування, соціології, політології, психології, економіки та інших галузей знань, окреслення публічної та державної сфер з характерними для них принципами побудови та функціонування.

Для будь-якого дослідження існує ряд ключових проблем, без вирішення яких жодна наукова теорія не може успішно функціонувати та розвиватись. Це перш за все проблеми локалізації сфери пізнання, систематизація її принципів та методів, встановлення понятійно-категоріального апарату, диференціація внутрішньої структури та конкретизація місця та ролі в системі наукових знань. Всі ці питання мають принциповий теоретико-методологічний характер і потребують певного вирішення з метою обґрунтування нових наукових знань.

Наукова дискусія щодо предметного поля державної політики та управління визначається багатьма підходами, які різняться в залежності від розуміння ролі держави при формуванні та реалізації цілей державного управління, ролі суспільства та громадських інституцій в цих процесах, системної взаємодії державних, суспільних та приватних інтересів.

Зміни у суспільному житті призводять до необхідності перегляду механізму формування державної політики, що в свою чергу, змінює погляд на сутність самої політичної та управлінської сфер. В теоретичному аспекті це віддзеркалюється на появі нових категорій та наукових конструктів, які в ширшому або вужчому розумінні намагаються підійти до розв'язання проблематики взаємозв'язку державної політики та управління. Спершу, серед них виокремимо проблему у концептуальній відмінності та спільних рис між поняттями "державна політика" та "публічна політика".

Слід зазначити, що термін "державна політика" (англ. – "state policy") достатньо чітко визначений як у наукових працях та енциклопедичних

словниках, так і у нормативно-правових актах. В енциклопедичному словнику з державного управління державна політика визначається як дії системи органів державної влади згідно з визначеними цілями, напрямками, принципами для розв'язування сукупності взаємопов'язаних проблем у певній сфері суспільної діяльності [9, с. 144-145]. Певну неузгодженість, а в деяких випадках і серйозну дискусію серед науковців, вносить питання використання поряд з категорією “державна політика” поняття “публічна політика”. Проблематика дискусії в тому, що етимологічно термін «public» можна перекладати словами «публічний», «державний», «суспільний» або «громадський». Зокрема, коли мається на увазі “public policy”, то в різних джерелах можна знайти принаймні п'ять варіантів перекладу: державна політика, публічна політика, суспільна політика, громадська політика, національна політика [7, с. 7].

На думку В.В. Тертички за контекстом та змістовними особливостями адекватним поняттю «public policy» є термін «державна політика», а різницю між поняттями «державна політика» та «публічна політика» можна розглянути як чисто лінгвістичну [22, с. 6]. Науковець Г.В. Музиченко пропонує розглядати зазначені поняття як синоніми [12]. Однак, на нашу думку, державна політика та публічна політика не є тотожними, та змістовно відображають різні підходи до розуміння ролі держави у механізмах контролю та управління суспільними процесами.

Для вітчизняної науки більш характерним є вживання терміну “державна політика”. У своїй монографії доктор наук з державного управління Валевський О.Л. визначає державну політику як дії органів державної влади з вирішення проблем, які найоптимальніше сприяють реалізації інтересів суспільства» [4, с. 21].

На думку авторів підручника «Державна політика: аналіз та механізми її впровадження» державна політика – це відносно стабільна, організована та цілеспрямована діяльність уряду стосовно певної проблеми або предмета розгляду, яка здійснюється ним безпосередньо або опосередковано через уповноважених агентів і впливає на життя суспільства [18, с. 12].

За визначенням Ю.В. Палагнюк, державна політика – це ухвалене на конституційних засадах із залученням громадськості стратегічне рішення з чітким визначенням результатів, яке є засобом забезпечення суспільних потреб у тій чи іншій сфері і реалізується органами державного управління. Простіше кажучи, це стратегічний курс, спрямований на розвиток держави, її окремих сфер, якого дотримуються органи влади і громадськість [13].

Автори підручника “Державна політика” під державною політикою розуміють сукупність ціннісних цілей, державно-управлінських заходів,

рішень і дій, порядок реалізації державно-політичних рішень (поставлених державною владою цілей) і системи державного управління розвитком країни [7, с. 8].

Андріяш В.І. визначає державну політику як оптимальний синтез об'єктивних тенденцій суспільного розвитку і суб'єктивних суджень людей про власні інтереси в суспільстві [2]. Однак, вважаємо, що зведення державної політики лише до людських суджень про інтереси може призвести до спрощування складної та багатоаспектної природи цієї категорії.

Підсумовуючи наукові погляди на розуміння категорії «державна політика» можна дійти висновку про наявність широкого спектру підходів до її визначення та розуміння, при цьому кожне визначення засноване на певному концептуальному аспекті та відображає предметне поле відповідного дослідження. Державна політика розглядається як сукупність принципів та норм зі здійснення державної влади; як сукупність цілей і завдань, що реалізуються державою; як діяльність держави, націлену на вирішення проблем суспільного розвитку; як політичну діяльність держави та її органів; як форму політико-управлінської діяльності держави; як діяльність державних органів з управління суспільними процесами та вирішення суспільних проблем.

Все це вказує на постійний активний пошук теоретиками та управлінцями найбільш повного та обґрунтованого змісту державної політики, її генезису, принципів, методів, інструментів та моделей функціонування.

Термін “публічна політика” також активно входить до наукового обігу у вітчизняній літературі, при цьому серед науковців відсутня однастайність щодо його змістовного розуміння.

На думку доктора політичних наук С.О. Телешуна публічна політика це політика органів державного управління, заснована на механізмах публічного узгодження інтересів заінтересованих сторін та спрямована на досягнення суспільно значимих цілей та вирішення суспільно важливих завдань. [21, с. 192]

Н.Ю. Данілов, О.Ю. Гуров, Н.Г. Жидков, за редакцією яких вийшла збірка перекладів англomовних класичних та сучасних текстів з публічної політики, – зазначають, що термін “публічна політика” сам по собі є достатньо спірним. Складність перекладу полягає в пошуку поняття, яке б відображало суть концепції. Серед варіантів перекладу терміна зустрічаються різноманітні поняття “відкрита”, “суспільна політика”, “публічно-державна”, навіть “соціальна” [16, с. 6].

На думку авторів наукової розробки “Публічна політика та управління” під публічною політикою треба розуміти форму політичного процесу, який реалізується в публічному просторі, підтриму-

ється інформаційно-комунікаційними ресурсами та представлений комплексом прозорих вертикальних та горизонтальних взаємодій його учасників. Публічна політика є специфічною формою комунікації суб'єктів політичного процесу, яка дає змогу активізувати участь громадян у її виробленні та реалізації політичних рішень. Варто зазначити, що публічна політика – це особливий вид комунікації, який не є сферою боротьби за завоювання влади, тому варто відрізнити її від політики репрезентативної публічності – боротьби за право репрезентувати волю народу [17, с. 5].

Науковець Ситник С.В., опрацювавши підходи до розуміння публічної політики, виокремила найбільш актуальні серед них:

- публічна політика як транспарентний процес прийняття політичних, у тому числі й управлінських рішень. Ступінь публічності, у такому разі, буде визначатися наявністю каналів доступу зацікавлених груп до цього процесу і, відповідно, це дає можливість стверджувати про наявність/відсутність публічної політики;

- публічна політика як цілеспрямований вплив, який здійснюється структурами публічної влади. Таке значення публічної політики найчастіше вживається в контексті реалізації публічного управління;

- публічна політика як програма, що містить стратегії розвитку держави. Як правило, мова йде про галузеву політику (у сфері охорони здоров'я, освіти, промислової політики тощо). У такому разі поняття “публічної політики” тотожне розумінню поняття “державної політики”;

- публічна політика як визначений курс дії публічної влади. Таке значення може мати місце в контексті реалізації певної ідеології правлячого класу;

- публічна політика, сутністю якої є публічна діяльність. Остання розуміється як репрезентована у публічній сфері активність політичних та неполітичних акторів, які через взаємодію прагнуть реалізувати власний інтерес. Наприклад, діяльність держави проявляється у сфері задоволення соціальних запитів, відповідно публічна діяльність здійснюється з метою оптимізації та раціоналізації управлінських рішень. Публічною є діяльність держави, що спрямована на задоволення запитів соціальних груп;

- публічна політика як механізм підтримки публічного порядку [20, с. 205].

Дослідження публічної політики нерозривно пов'язане із вивченням публічної сфери, як способу забезпечення в суспільстві клімату співпричетності і демократизму. Його смисл полягає у тому, щоб підтримувати та розвивати участь самого суспільства в управлінському процесі, стимулювати пошук таких шляхів вирішення суспільних проблем, які дають оптимальні варіанти поєднання

приватних інтересів з публічним, тобто інтересом суспільства як цілого [19, с. 4].

Документи “Програми розвитку ООН” дають можливість віднести до публічної сфери такі ключові характеристики: – участь (усі громадяни мають голос у прийнятті рішень – безпосередньо або за допомогою легітимних інститутів, які репрезентують їх інтереси; така широка участь будується на свободі асоціацій і слова, а також на здатності до конструктивного діалогу); – верховенство права (чесність і неупередженість правових структур, особливо тих, які забезпечують дотримання прав людини); – прозорість (свобода інформації, її повнота та доступність для всіх, хто в ній зацікавлений); – чутливість (усі інститути своєчасно реагують на потреби громадян); – орієнтація на згоду (дотримання балансу інтересів для досягнення широкого консенсусу з питань про те, що більше всього відповідає потребам групи та якими способами, за допомогою яких процедур цього потрібно досягати); – справедливість (усі громадяни мають можливість покращити свій добробут); – результативність та дієвість (максимально ефективне використання ресурсів для задоволення потреб громадян); – підзвітність (уряд, приватний бізнес і структури громадянського суспільства підзвітні громадськості та інституційним носіям прав); – стратегічне бачення (лідери, владні структури і громадськість спираються на довготривалі перспективи врядування та розвитку особи і чітко уявляють собі ті заходи, які необхідні для їх реалізації) [10, с. 6-7].

Зазначимо, що в роботах західних дослідників поряд з публічною політикою інколи використовується поняття “масова політика” (“mass politics”). Так, Рассел Ньюман у своїй роботі “Парадокс масової політики” задається питанням, хто і де насправді творить американську політику – політична еліта Вашингтона у прокурених приміщеннях та на полях для гольфу, чи громадська думка електорату. Складні процеси взаємодії громадськості та правлячої еліти, процеси формування громадської думки, вплив громадської думки на політичні процеси – все це автор називає “масова політика”. Американський дослідник Еспен Мое пов'язує поняття “масова політика” з процесами формування публічного дискурсу та, відповідно, публічної сфери. Масова політика згідно з науковою позицією автора – це механізми та інструменти взаємодії формування публічної сфери [21, с. 189] Однак, зазначена категорія у вітчизняній науці не отримала поширення та не використовується у роботах політологів та фахівців з державного управління.

Як ми бачимо, терміни “державна політика” і “публічна політика” за змістом є схожими категоріями, однак при цьому одразу видно різні підходи до висвітлення процесів взаємодії між суспільними та державними інституціями.

Тотьєв К.Ю., аналізуючи ці дві категорії, зазначає наступне: “державна політика перестає бути державною як такою і набуває ознак публічності в тому розумінні, що держава визнається актором, що діє та вибудовує свою політику і здійснює управління в публічній сфері [23, с. 19]. Отже, публічність політики має місце тоді, коли вона спрямована на досягнення суспільних цілей та забезпечення суспільних інтересів.

Не можна залишити поза увагою рекомендації, які дав один з найбільш відомих американських дослідників публічної політики Дж. Андерсон. Пояснюючи, чим саме “публічна політика” відрізняється від “державної політики”, він зазначає, що окремі напрями публічної політики формуються урядовими структурами та чиновниками. Дослідник вказує на те, що публічна політика, по-перше, завжди пов’язана з цільовими або зорієнтованими на досягнення цілі діями. По-друге, публічна політика складається з певних цільових дій, прийнятих урядовими чиновниками протягом певного періоду часу, а не з дискретних рішень. По-третє, публічна політика виникає завжди у відповідь на політичні запити. Відповідно публічна політика завжди зорієнтована на результат і в цьому проявляється її інструментальний характер [16, с. 12-13].

Порівнюючи державну та публічну політику О. Дем’янчук зазначає, що в умовах демократії, коли рівень розвитку громадянського суспільства достатньо високий, державна влада поступається частиною своїх повноважень на користь органам самоуправління, і в цьому разі справді має сенс говорити про “публічну владу” як поєднання державної влади і громадського самоврядування. В такому контексті публічна політика є ширшим поняттям, оскільки вона охоплює не лише державну політику, а й політику, яку здійснюють (чи можуть здійснювати) недержавні організації, об’єднання державних і громадських органів або навіть приватні структури й агенції [6, с. 31]. На нашу думку, такий підхід є досить умовним, оскільки науково обґрунтувати та практично довести позицію наявності межі, яка б встановила ступінь впливу громадянського суспільства на державну владу не можливо.

Більш ефективним є підхід, який аналізує механізми, що забезпечують можливості представлення та узгодження позицій суб’єктів цього процесу у прийнятті політико-управлінського рішення.

Прийнятною в цьому питанні є позиція С. Телешуна, який здійснюючи співвідношення понять “державна політика” та “публічна політика” дає аналіз самого механізму прийняття рішень та програм (вироблення політики), зокрема таких параметрів, як: спосіб, у який актуалізується проблема і набуває статусу суспільно значимої, наскільки заінтересовані сторони мають можливість

користуватися каналами доступу до прийняття рішень; чи є ці канали; чи існують зворотні зв’язки між суб’єктом і об’єктом прийняття рішень тощо. Тобто “державна політика” і “публічна політика” можуть як ототожнюватися, так і становити різні поняття залежно від механізму їх вироблення [21, с. 192-193].

Отже, можемо дійти висновку, що серед вітчизняних дослідників відсутній однозначний підхід щодо використання термінів “державна політика” і “публічна політика. Це зумовлено як певними лінгвістичними особливостями англійської та української мов, так і самим концептом державної політики, який поступово трансформується, а його характеристики змінюються під впливом багатьох механізмів взаємодії демократичної держави з громадянським суспільством.

Механізмом впровадження державної політики, формою та засобом її втілення є державне управління, однак при цьому державна політика і управління є взаємозалежними сферами, поєднання яких обумовлено владними механізмами, які спрямовані на врегулювання суспільних відносин.

Підтримуючі науковий підхід, відповідно до якого державне управління є одним з видів публічного управління, що притаманне державі, зазначимо, що на сьогоднішній день немає однозначного визначення поняття “державне управління”, залишаються ще малодосліджені базові поняття, такі, як “публічне управління” та “публічне адміністрування”, їх співвідношення та взаємообумовленості.

Енциклопедичний словник з державного управління визначає поняття “державне управління” як діяльність держави (органів державної влади), спрямована на створення умов для як найповнішої реалізації функцій держави, основних прав і свобод громадян, узгодження різноманітних груп інтересів у суспільстві та між державою і суспільством, забезпечення суспільного розвитку відповідними ресурсами» [9, с. 150].

Г.В. Атаманчук зазначає, що державне управління – це практичний, організуючий і регулюючий вплив держави (через систему своїх структур) на суспільну і приватну життєдіяльність людей з метою її упорядкування, збереження або перетворення, що спирається на її владну силу [3, с. 33].

На думку В.Б. Авер’янова під державним управлінням потрібно розуміти особливий та самостійний різновид діяльності держави, що здійснює окрема система спеціальних державних органів – органів виконавчої влади [8, с. 6].

Фахівець з адміністративного права Ю.П. Битяк під державним управлінням розуміє самостійний вид державної діяльності, що має організуючий, виконавчо-розпорядчий, підзаконний характер особливої групи державних органів (посадових осіб) щодо практичної реалізації функцій

і завдань держави в процесі повсякденного й безпосереднього керівництва економічним, соціально-культурним та адміністративно-політичним будівництвом [1, с. 261].

В.М. Мартиненко визначає, що державне управління є процес здійснення авторитарного врядування через формування та реалізацію системи державних органів виконавчої влади на всіх рівнях адміністративно-територіального поділу країни, які застосовують сукупність способів, механізмів, методів владного впливу на суспільство [11, с.21].

Фахівець В.П. Пилипишин визначає державне управління як специфічну діяльність держави, що дістає вияв у функціонуванні її органів, які безперервно, планомірно, владно і в рамках правових установлень, впливають на суспільну систему з метою її вдосконалення відповідно до державних інтересів [14, с. 378].

Підсумовуючі наукові визначення “державного управління” можна дійти висновку, що в теоретико-пізнавальній площині сформувались два підходи до розуміння сутності державного управління: широкий і вузький. В широкому розумінні – державне управління представляє собою сукупність усіх видів державної діяльності, яка знаходить своє відображення у функціонуванні всіх державних органів і спрямована на регулювання суспільних відносин. У вузькому розумінні, державне управління визначається як відносно самостійний вид діяльності держави, що його здійснює певна частина органів державної влади. Таким чином, вузький підхід диференціює всю сукупність державних органів, між якими певним чином розподілені різні види діяльності держави. Слід зазначити, що таке розуміння є більш характерним для фахівців з адміністративного права, оскільки дозволяє їм здійснювати змістовний аналіз організаційно-розпорядчої діяльності органів державної влади.

Процес еволюції механізмів державної влади та управління призвели до пошуку нових моделей регулювання політико-адміністративних процесів. Це сприяло трансформації всієї системи державного управління та появи нових наукових категорій, серед яких центральне місце зайняло “публічне управління” (“public management”).

Термін «публічне управління» вперше використав англійський державний службовець Д. Кілінг [24, с. 15]. У загальному значенні, поняття «публічне управління» відображає інтегральний системний механізм, підсистемами і елементами якого виступають політичні програмні орієнтири і пріоритети, нормативне регулювання, процедури, фінансовані державою або органами місцевого самоврядування централізовані, і децентралізовані організаційно-управлінські структури та їх персонал, що відповідають за адміністрування діяльності у певній галузі суспіль-

них відносин на національному, субнаціональному та місцевому рівнях [15, с. 8].

Програма розвитку ООН надає визначення публічного управління, у Міжнародній енциклопедії державної політики та адміністрування: “Публічне управління – це галузь практики та теорії, яка є ключовою для публічного адміністрування та зосереджена на внутрішній діяльності державних установ, зокрема на вирішенні таких управлінських питань, як контроль, керівництво, планування, організаційне забезпечення, забезпечення інформаційними технологіями, управління персоналом, та оцінка ефективності” [5].

Розглянувши поняття “публічне управління”, можна констатувати, що даний науковий конструкт визначається концепцією, яка встановлює методологічні засади взаємозв’язку політичної системи, влади та управління з суспільство та соціальними інститутами. Державне управління та публічне управління не можна розглядати як синонімічні поняття, оскільки, як ми бачимо з аналізу цих категорій, змістовно вони мають характерні відмінності.

Висновки. Дослідивши фундаментальні основи державної політики та управління, на підставі узагальнення наукових здобутків вітчизняних та зарубіжних вчених в галузі публічного управління можна зробити висновок про наявність особливостей публічної та державної сфер з характерними для них принципами побудови та функціонування. Дані особливості визначаються категоріальним апаратом галузі, який оперує такими поняттями як “державна політика”, “публічна політика”, “публічне управління”, “державне управління” та іншими.

Література

1. Адміністративне право України / за ред. Ю. П. Битяка. Харків: Право, – 2001. 528 с.
2. Андріяш В. І. Державна політика: концептуальні аспекти визначення / В.І. Андріяш. Електронний журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» №9. – 2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dy.nayka.com.ua/?op=1&z=626>
3. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления: курс лекций, 4-е изд., дополн. / Г. В. Атаманчук. – М.: Омега-Л, 2006. – 584 с.
4. Валуєвський О. Л. Державна політика в Україні: методологія аналізу, стратегія, механізми впровадження : [монографія] / О. Л. Валуєвський. – К. : НІСД, 2001. – 242 с.
5. Глосарій Програми розвитку ООН [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unpan.org/Directories/UNPublicAdministrationGlossary>
6. Дем’янчук О. П. «Державна політика» та «публічна політика» : варіант перехідного періоду [Електронний ресурс] / О. П. Дем’янчук // Наукові записки [Текст] / Національний університет «Києво-Могилянська академія». – К., 2000. – Т. 18 : Політичні науки. – С. 31–36.
7. Державна політика: підручник / Нац. акад. держ. упр. при Президентові України ; ред. кол. :

Ю. В. Ковбасюк (голова), К. О. Ващенко (заст. голови), Ю. П. Сурмін (заст. голови) [та ін.]. – К. : НАДУ, 2014. – 448 с.

8. Державне управління в Україні: навчальний посібник / [за заг. ред. В. Б. Авер'янова]. – К. : Вид-во ТОВ «СОМІ», 1999. – 265 с.

9. Енциклопедичний словник з державного управління [Текст] / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. – 820 с.

10. Концептуальні засади взаємодії політики й управління : навч. посіб. / авт. кол. : Е. А. Афонін, Я. В. Бережний, О. Л. Валевський та ін. ; за заг. ред. В. А. Ребкала, В. А. Шахова, В. В. Голубь, В. М. Козакова. – К. : НАДУ, 2010. – 300 с.

11. Мартиненко В.М. Демократичне врядування: проблеми теорії та практики / В.М. Мартиненко // Публічне управління: теорія та практика: Зб.наук.праць – Х.: Вид-во "ДокНаукаДержУпр", 2010. – № 1. – С. 16-22.

12. Музиченко Г.В. Державна політика України: основи визначення та аналізу в межах політичної науки / Г.В. Музиченко // Global International Scientific Analytical project. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://gisap.eu/ru/node/504>

13. Палагнюк Ю. В. «Державна політика» та «публічна політика»: теоретичний аспект. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://official.chdu.edu.ua/article/viewFile/97968/93288>

14. Пилипишин В. П. Щодо сутності мети та завдань державного управління в Україні / В. П. Пилипишин // Форум права. – 2010. – № 2. – С. 377–381 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/ejournals/FP/20102/10rvpuvu.pdf>

15. Понкин И.В. Общая теория публичного управления: Избранные лекции / Международный институт государственной службы и управления Российской академии народного хозяйства и государственной службы при Президенте Российской Федерации. – М., 2013. – 196 с.

16. Публичная политика: от теории к практике / [под науч. ред. Н. Ю. Данилова, О. Ю. Гурова, Н. Г. Жидкова]. – СПб. : Алетейя, 2008. – 356 с.

17. Публічна політика та управління : наук. розробка / авт. кол. : С. О. Телешун, О. Р. Титаренко, С. В. Ситник, С. І. Вировий. – К. : НАДУ, 2010. – 36 с.

18. Романов В. С. Державна політика: аналіз та механізми її впровадження / В. С. Романов, О. М. Рудік, Т. М. Брус. – Дніпропетр. : ДРІДУ НАДУ, 2003. – 72 с.

19. Системні чинники взаємодії політики і управління : наук. розробка / авт. кол. : В. А. Ребкала, Е. А. Афонін, В. А. Шахов та ін. ; за заг. ред. В. А. Ребкала, В. А. Шахова. – К. : НАДУ, 2010. – 40 с.

20. Ситник С. В. Між теорією та практикою публічної політики (до відкриття нової спеціальності "Публічна політика та управління") / С. В. Ситник // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 22 : Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін. – 2010. – Вип. 4. –

С. 202-207. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_022_2010_4_35

21. Телешун С. Публічна чи державна політика – вітчизняна дилема вибору / С. Телешун, С. Ситник, І. Рейтерович // Вісник Національної академії державного управління при Президенті України. – 2012. – Вип. 4. – С. 185-196. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadu_2012_4_25

22. Тертичка В. В. Аналіз державної політики і політологія / В. В. Тертичка // Політичний менеджмент. – 2004. – № 6 (9). – С. 3-22.

23. Тотьев К. Ю. Публичный интерес в правовой доктрине и законодательстве / К. Ю. Тотьев // Гос-во и право. – 2002. – № 9. – С. 19–25.

24. Keeling D. Management in Government [Text] / D. Keeling. – London : Allen & Unwin, 1972. – URL: <http://www.bookyboop.com/management/management-in-government-royal-institute-of-public-administration.pdf>

Анотація

Нікіфоренко В. С. Предметне поле та проблематика дослідження державної політики та управління. – Стаття.

У статті розглянуто теоретико-методологічні основи дослідження наукових категорій “державна політика” та “публічна політика”, визначено концептуальні відмінності між цими категоріями. Розкрито взаємозв'язок публічної політики, державної політики та державного управління. Визначена роль державного управління в публічній сфері. Запропоновано авторські підходи до окреслення взаємозв'язку державної політики та управління.

Ключові слова: державна політика, публічна політика, державне управління, публічна сфера, політично-адміністративні відносини.

Summary

Nikiforenko V. S. Subject field and issues of public policy and management research. – Article.

The article deals with the theoretical and methodological foundations of the research of the scientific categories "state policy" and "public policy", and identifies conceptual differences between these categories. The relationship between state policy, public policy and public administration is revealed. The role of public administration in the public sphere is defined. Author's approaches to defining the relationship between public policy and governance are proposed.

Key words: state policy, public policy, public administration, public sphere, political-administrative relations.